

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาในการศึกษาเรื่อง “บทบาทอาสาสมัครในการส่งเสริม การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ” โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยการศึกษาจากหนังสือ เอกสาร บทความ วารสาร อินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาโดยการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการนำความรู้จากข้อ 1. มาสร้างแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการศึกษาและเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสารไม่ว่าจะเป็น แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและบางส่วนจากความคิดเห็นของผู้ศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานที่จะศึกษา โดยแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็น

1. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด (Open-ended Form) และแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed-ended Form)

2. รายละเอียดในแบบสอบถามแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่ว ๆ ไปของกลุ่มประชากรในการศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยเครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พ.ศ. 2548 ลักษณะของคำถามเป็นแบบ Rating ให้เลือกตอบในลักษณะประเมินค่าเป็น 2 ระดับ คือ ใช่และไม่ใช่ ซึ่งข้อคำตอบเป็นแบบตอบถูกและตอบผิด หากผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกจะได้ 1 คะแนน หากตอบผิดจะได้ 0 คะแนน จากนั้นจะทำการจัดกลุ่มผู้ที่มี

ความรู้สูงและความรู้ต่ำ โดยการให้คะแนนมากกว่า ร้อยละ 70 จะจัดว่ามีความรู้สูง และต่ำกว่า หรือเท่ากับร้อยละ 70 จัดอยู่กลุ่มความรู้ต่ำ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ ภายในระยะ 1 ปี หลังจากที่มีการตราระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยเครือข่าย และอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พ.ศ. 2548 โดยลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating Scale แบบ Likert ซึ่งให้คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ออกเป็น 5 ระดับ คือ ปฏิบัติงานน้อยที่สุด ปฏิบัติงานน้อย ปฏิบัติงานปานกลาง ปฏิบัติงานมาก และ ปฏิบัติงานมากที่สุด โดยให้พิจารณาจากจำนวนครั้งที่อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ปฏิบัติในระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนมกราคม 2548 ถึง มกราคม 2549 ดังนี้

ระดับการปฏิบัติงาน	จำนวนครั้งที่ปฏิบัติในระยะเวลา 1 ปี
ปฏิบัติงานน้อยที่สุด	1-3 ครั้ง
ปฏิบัติงานน้อย	4-6 ครั้ง
ปฏิบัติงานปานกลาง	7-9 ครั้ง
ปฏิบัติงานมาก	10-12 ครั้ง
ปฏิบัติงานมากที่สุด	13 ครั้งขึ้นไป

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้ว จะพิจารณา ระดับการปฏิบัติงาน ที่มีจำนวนความถี่หรือร้อยละมากที่สุดเป็นเกณฑ์ในการแปรผล

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านการแก้ไขการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประกอบด้วยคำถามทั้งประเภทปลายปิดให้เลือกตอบและคำถามประเภทปลายเปิดให้ตอบอิสระ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด อ่างทอง ซึ่งประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการคัดเลือกและสรรหาโดยความร่วมมือกับ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 408 คน

ขนาดตัวอย่างและวิธีสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสุ่มอาสาสมัครคุมครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ จากกรมคุมครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เพื่อทำการส่งแบบสอบถามและถามความคิดเห็นของอาสาสมัครเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการกิจของกรมคุมครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครในพื้นที่จังหวัดอ่างทองโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยมีความเชื่อมั่น 95 % หรือยอมให้เกิดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 ซึ่งใช้สูตรการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของยามานะ (Yamane) ปรากฏ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากร 408 คน แทนค่าในสูตรจะต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง = 201 คน

ตารางที่ 3.1

จำนวนประชากรและสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ศาลาแดง	เมือง	42	20
บ้านจิว	เมือง	32	16
ตลาดกรวด	เมือง	28	14
มหาไทย์	เมือง	26	13
โพสะ	เมือง	35	17
บ้านรี	เมือง	21	10
คลองวัว	เมือง	12	6
ย่านซื่อ	เมือง	22	11

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตำบล	อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
จำปาสัก	เมือง	22	11
หัวฝั	เมือง	19	9
ตลาดหลวง	เมือง	35	17
บางแก้ว	เมือง	12	7
บ้านแห	เมือง	49	24
บ้านอิฐ	เมือง	53	26
14 ตำบล	1 อำเภอ	408	201

ที่มา: กองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, 2549

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ในการสุ่มจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จนได้จำนวนตัวอย่างครบตามที่กำหนด

การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นของข้อความคำถามที่จะใช้ศึกษา ประกอบด้วย

1. การทดสอบคุณภาพ เครื่องมือตรวจสอบเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงแก้ไขภาษาและคำถามให้กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย สำหรับผู้ตอบสามารถใช้เป็นแบบสอบถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-test) เพื่อหาความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งขอความร่วมมือจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ อ่างทอง ลำพูน และสกลนคร จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทอาสาสมัครในการ

ส่งเสริม คุ่มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยเครือข่ายและอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ พ.ศ. 2548 ซึ่งคำถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8972 แล้ว จึงนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาจะใช้แบบสอบถามกับอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด อ่างทอง ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 2 แนวทาง คือ สอบถามทางไปรษณีย์ ไปยังอาสาสมัครฯ โดยตรงและการประสานงานผ่านทางแกนนำอาสาสมัครฯ ในแต่ละพื้นที่เป็นผู้แจกจ่ายแบบสอบถามให้อาสาสมัครฯ ได้กรอกข้อมูล แล้วรวบรวมส่งคืนกลับให้แก่ผู้ศึกษา โดยทั้ง 2 แนวทาง ให้จัดส่งแบบสอบถามมาที่ กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ก่อนที่จะนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนที่จะนำไปลงบันทึกข้อมูลต่อไป
2. บันทึกข้อมูลลงในกระดานบันทึกรหัส
3. ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ผู้ศึกษาใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ในคำถามแต่ละข้อและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถาม

การนำเสนอผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษาในลักษณะการพรรณนาในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ข้อมูล